

Az NSzK-ban a könyvtárosiskola 3 éves /1952 óta, azelőtt 2 éves volt/, ennek elvileg fele elmélet és fele gyakorlat, a valóságban azonban az elméleti és gyakorlati képzés különbözőképpen oszlik meg. Berlinben megpróbálták az elméletet és a gyakorlatot szorosabban összekapcsolni. Itt minden félévben van elmélet is és gyakorlat is, csak egyszer az elméleti, máskor a gyakorlati képzésen van a hangsúly. Kétszer negyedéves összefüggő gyakorlat is van a képzés folyamán. Ez jónak látszik, de csak Berlinben, ahol sok könyvtár van és viszonylag kislétszámúak az osztályok.

Felmerül a kérdés, hogy az elmélet mit tartalmazzon. Semmi-képpen sem korlátozódhat könyvtártanra, hanem feltétlenül szükséges irodalomismeret, pszichológia, szociológia. Az irodalomismeretbe beleértve a szakirodalom ismeretét is. Ezenkívül tudományismeretet is tartalmaznia kell az elméletnek. Helyesnek tartja a szerző, ha a három év tanulmányi időből két év jut az elméletre, ennek fele könyvtártan, másik fele az előbb felsorolt, a szerző által "szellemi alapo-zás"-nak nevezett tárgyakból álljon.

A szerző szerint fontos, hogy már a könyvtárosképzés során a hallgatók a könyvtárvezetést is megtanulják, részint azért, mert az iskolából kikerülve lehetnek kisebb könyvtárak vezetői, részint mert esetleg később válnak vezetőkké, de egyébként is hasznos, ha ismerik a könyvtárak vezetésének elvi és gyakorlati kérdéseit.

Végül azt a gondolatot veti fel a szerző, hogy a közművelődési és a tudományos könyvtáraknak állandóan közelebb kell egymáshoz ke-rülniük és így e két könyvtártípus számára a képzésnek is hasonló-nak kell lennie. /BA/

AZ UNESCO KÖZMŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁRI STATISZTIKÁI

Public library statistics. =
Unesco B.Lib. 15.vol. 1961. 1.no. 4-6.p.
Közművelődési könyvtári statisztikák.

A cikk a világ
közművelődési könyvtá-
raira vonatkozó sta-

tisztikai adatokat közli, az UNESCO rendelkezésére álló legutolsó
adatok alapján. Közművelődési könyvtár alatt a nagyközönségnek szánt

könyvtárat érti, még abban az esetben is, ha a nagyközönség valamilyen speciális kategóriájának /gyermek, munkások, katonák, betegek, rabok stb./ szolgálatában álló könyvtárról van szó.

A táblázatban betűrendben felsorolt 96 ország legtöbbjéről az 1958-as adatokat közli, néhány országról - ennek híján - a régebbi, de 1952-nél nem régebbi adatokat. Az Egyesült Arab Köztársaság neve mellett megjegyzi, hogy csak az Egyiptomra vonatkozó adatok állnak rendelkezésre. "Kínai Köztársaság" alatt minden megjegyzés nélkül, de a számadatokból világosan kivehetően a Csangkaisek féle "Kínai Köztársaságot" érti. A Kínai Népköztársaság adatai nem szerepelnek. - A magyarázó jegyzetekkel sűrűn megtűzdelt táblázat a következő adatszoportokat tartalmazza: 1/ közművelődési könyvtárak száma, 2/ állomány, 3/ forgalom /kötetben/, 4/ olvasók, 5/ beiratkozott kölcsönzők.

A nagyobb számú /100-nál több/ könyvtárral rendelkező országok közül a következők adnak mind az öt kérdésre választ: Csehszlovákia, Fülöp-szigetek, Jugoszlávia, Thaiföld. Az első számoszlopban találjuk - a közművelődési könyvtár fogalmának különféle értelmezése következtében - a legtöbb magyarázó jegyzetet. Még a szocialista országok adatszolgáltatásában sincs egyöntetűség. Románia, amely 18 501 könyvtárával számszerűségben a második helyen áll, a jegyzet szerint a szakszervezeti könyvtárak, kulturotthonok, tsz-ek könyvtárainak adatait is belefoglalta a közölt számokba. Bulgária, Lengyelország, Magyarország és az NDK a jegyzetben külön közli a szakszervezeti könyvtárakra vonatkozó több-kevesebb adatot. Csehszlovákiánál csak azt a megjegyzést találjuk, hogy a közölt számokban nincsenek bent a szakszervezeti könyvtárak, katonai-, kórház-, börtön-könyvtárak adatai. A Szovjetuniónál nincs jegyzet, de a közölt adatokból megállapíthatóan /137 609 könyvtár, 752 millió kötetten felüli állománnyal/ a közművelődési könyvtár fogalmát az UNESCO által megadott tág értelmezésben veszi. /Forgalmi adatokat nem közöl./ Ellenben: Franciaország például mindössze 43 felső kategóriába sorolt városi könyvtár adatait jelenti, megjegyezve, hogy van ezenkívül mintegy 500 általános típusú városi könyvtára és - a falusi lakosság ellátására - 21 nyilvános kölcsönző állomása. Anglia csak a közművelődési könyvtári hálózatok számát /559/ közli, a többi szám ezek adatainak összesítése. Svájc 122 könyvtárat jelent, meg-

Jegyezve, hogy e számban nincs benn "a több ezer népkönyvtár, gyermekkönyvtár, kórházkönyvtár stb." Belgium csak "az 1921-es törvény" hatálya alá tartozó 2462 könyvtár adatait közli, megjegyezve, hogy sok, hivatalosan el nem ismert közművelődési könyvtár működik még az országban, nagyszámu olvasóval. Brazília csak a minimálisan 1000 kötetes állománnyal rendelkező könyvtárakat jelenti. Egyes országok minden magyarázó jegyzet nélkül közlik a feltűnően alacsony számokat /pl. Japán: 760 könyvtár, Kanada: 873 könyvtár/.

Leginkább a skandináv országok adatszolgáltatása látszik összehangoltnak. - Az állományra, forgalomra stb. vonatkozó adatokkal kapcsolatban több helyütt találjuk azt a megjegyzést, hogy a közölt számok a bejelentett könyvtáraknak csak egy részére vonatkoznak.

Leghiányosabb az adatszolgáltatás az olvasók, illetve beiratkozott kölcsönzők számozolópában. Albánia, Belgium, Magyarország, Románia stb. csak az olvasók számát közli, Anglia, az Egyesült Államok, Dánia, Finnország, Svédország, Svájc, a két Németország stb. csak a beiratkozott kölcsönzőkét.

Magyarország 1958-as adatai: 4.360 könyvtár, 7 721 000 kötet állománnyal, 3 793 000 kötet forgalommal, 775 000 olvasóval. - Jegyzetben: van ezenkívül 4.228 szakszervezeti könyvtár, 3 704 000 kötet állománnyal, 4 933 000 kötet forgalommal, 682 000 olvasóval./MÁ/

AZ IZRAELI NEMZETI KÖNYVTÁR

SHUNAMI, Shlomo: Israel's library pioneer. = Libr.J. 85.vol. 1960. 20.no. 4111-4113.p.

Israel könyvtári uttörője. - S.H. Bergmann professzor, az Izraeli Könyvtár megalapítója.

S.H. BERGMANN professzor 75. születésnapja alkalmából emlékezik meg a könyvtár jelenlegi igazgatója az izraeli

Nemzeti Könyvtár kezdeti éveiről. A könyvtár alapját az a gyűjtemény alkotta, amelyet dr. Joseph CHAZANOVITZ orosz orvos még az első világháború előtt kialakított. Ez a gyűjtemény héber-nyelvi könyvekből állt, hiányoztak azonban az európai nyelveken írt leg-
alapvetőbb munkák. BERGMANN, a könyvtár 1920-1935 közötti igazgatója, könyvbesszerzésre fordítható pénz hiányában, sajátkesüleg írt